

Артур Максвелл

ТАЄМНИЦЯ СТАРОЇ ПЕЧЕРИ

Київ «Джерело життя» 2016
Християнське видавництво

УДК 82/821-93
ББК 84-44(7)
М 17

ПЕРЕДМОВА

Озираючись у минуле, я немов наяву бачу те мальовниче старе село в північно-західній частині Шотландії, де провів одне чудове літо. Я пам'ятаю, як з пароплава, що прибув із Глазго, спустили маленький човен, на якому я в компанії нечисленних пасажирів був доставлений на берег. Я бачив, з яким нетерпінням та цікавістю жителі села очікували нас, зібравшись на кам'янистому мисі.

У моїй пам'яті оживає той час, коли я годинами блукав по зелених пагорбах, з цікавістю й деяким побоюванням зазиравав у занедбані кам'яні хатини... Я побував у домі лісника, двоповерховому, із солом'яним дахом, через який просвічувалося небо. Я згадую величний краєвид, що відкривався з вершини однієї з прилеглих гір: незабутня картина бурхливого моря, островів, які губилися в тумані, та призахідного сонця. Саме на цьому чудовому самотньому острові і була написана книга «Таємниця старої печери». Можливо, вона надихне дітей у всьому світі з радістю допомагати іншим, приносити розраду й щастя тим, хто справді їх потребує.

Максвелл А.

М 17 Таємниця старої печери: Пер. з рос. — Київ: Джерело життя, 2016. — 96 с.: іл.

ISBN 978-5-86847-944-1

УДК 82/821-93
ББК 84-44(7)

ISBN 978-5-86847-944-1
ISBN 0-8163-1317-2

© Видавництво «Джерело життя», 2016.

Дядечко Артур

І ось загін добровольців вирушив у дорогу.

РОЗДІЛ 1

ШПИГУНИ ЧИ КОНТРАБАНДИСТИ?

Цю новину обговорювало все село. Інші теми були забуті, усі розмови зводилися до одного: хто вчора ввечері побував у печері Макалама?

Напередодні старий Пітер Макдональд, сивобородий пастух, припізнівся, повертаючись додому зі своєю отарою овець. Він ішов коротким шляхом – кам'янистою гірською стежкою якраз повз ту печеру; і саме тут він пережив несподіване потрясіння.

Багато разів Пітеру доводилося бачити оточений валунами темний отвір печери на схилі старого стрімчака. У юності він із цікавістю дослідив більшу частину її довгих похмурих, таємничо мовчазних галерей; однак тепер зі здивуванням почув якісь дивні звуки. Звідкись із-під землі чулися гучні

удари, немов по стінах печери били молотом. Йому стало якось моторошно.

Не можна сказати, що Пітер Макдональд був надто наляканий – не так-то просто налякати старого шотландця! Однак він відразу пригадав сільські небилиці про те, що в печері живуть привиди, і це змусило його мимоволі прискорити ходу.

І ось тепер усе село лише про це й говорило. Хто міг перебувати в печері? Не свої, сільські, – це зрозуміло. Для чого б їм було потрібно пробиратися ввечері до печери?

Люди обговорювали версії, відкидали старі, пропонували нові.

Може, це контрабандисти? Навряд. Вони б не зацікавилися містечком, що знаходилося так далеко від торгових центрів, де можна без особливих зусиль реалізувати свій товар.

«Шпигуни!» – припустив хтось у захопленні від власної здогадливості. Але що було робити шпигунам у цьому глухому, віддаленому районі північно-західної Шотландії?

Того вечора все населення села Лонгв'ю гомоніло про незрозумілу пригоду.

Однак особливо були заінтриговані сільські хлопчак, брати Оскар і Брюс Макларени. Вони були синами лісника і жили на самому краю села. Їхня мати тяжко захворіла,

Пастух був упевнений, що чув дивні звуки.

і батько поїхав разом із нею до Глазго, у лікарню. Він вирішив, що пробуде там з дружиною, доки вона не одужає. Тому двоє хлопчаків п'ятнадцяти і тринадцяти років отримали довготривалу змогу діяти самостійно. Звичайно, вони дуже переживали за маму, але водночас насолоджувалися несподівано отриманою свободою.

І ось тепер брати, затамувавши подих, слухали, як мешканці села тут і там переказували один одному пригоду старого Пітера, щоразу зауважуючи все нові й нові подробиці, якими обростала ця історія.

Через день, коли жителі села дійшли висновку, що найвідважнішим із них слід навідатися до печери та раз і назавжди розібратися з тривожними чутками, хлопчаки були в перших рядах добровольців. Проте дорослі заперечували.

– Про це не може бути й мови, – сказав хтось. – А якщо в печері шпигуни чи контрабандисти і вони озброєні? Раптом з вами щось трапиться? Що ми скажемо вашим батькам, коли вони повернуться?

Ці вагомі аргументи, здавалося б, мали трохи остудити запал Оскара і Брюса, але вони так наполегливо просили, що їм врешті-решті поступилися. Хлопцям дозволили йти разом з усіма за умови, що вони триматимуться в самому кінці групи.

І ось одного з тих довгих літніх вечорів, які бувають тільки на далекій півночі, коли сонце майже не ховається за горизонт, загін добровольців вирушив у дорогу.

Печера знаходилася серед скель приблизно за п'ять кілометрів від села та на деякій відстані від берега, і раніше видертися

туди могли хіба що дикі кози. Але з часом у скельній породі вирубали стрімкі сходи, тому тепер до печери можна було наблизитися без особливих зусиль, але тільки під час відливу, інакше всій компанії довелося б добиратися до сходинок на човнах.

Нарешті шестеро чоловіків та двоє хлопців піднялися сходами нагору. Їхні серця билися все сильніше і, якщо чесно зізнатися, не лише через стрімкий підйом. Усім було трохи тривожно при думці про те, що може чекати їх усередині.

Незабаром з'явилися й інші чоловіки, котрі вирішили залишитися біля входу. Хтось наполягав, що хлопців не можна пускати всередину. Але Оскар і Брюс були переконані, що повинні побачити все; їхній батько був далеко, і ніхто не міг перешкодити їм увійти до печери.

Спалахнули ліхтарики, і маленький загін занурився в темряву. Усі були вкрай збуджені, затамувавши подих, рухалися повільно, обережно досліджуючи галереї.

Вісім пар очей уважно оглядали все навколо, готові вловити першу ж ознаку присутності стороннього або сліди його діяльності. І все ж нічого підозрілого там не виявилось. Один раз чоловік, який очолював загін, зупинився, щоб краще роздивитися стіну. На під-

лозі в глибині печери лежали уламки скельної породи.

Хтось припустив, що це зсув, і всіх задовольнило таке пояснення. Коли група почала обговорювати, чи не обстежити цю частину печери більш ретельно, Оскар привернув загальну увагу до дивних позначок на протилежній стіні. Усі підійшли, щоб роздивитися їх, але виявилося, що це були не позначки, а пласти породи. Чоловіки рушили вперед, досліджуючи решту проходу, і нарешті, зітхнувши з полегшенням, повернулися до входу.

Більшість жителів села тепер була не проти поглузувати з Пітера Макдональда. Деякі говорили, що старому не слід було повертатися додому так пізно. Але пастух стояв на своєму: він був упевнений, що чув стукіт. І хоч «таємничі звуки» стали предметом дотепних жартів, через деякий час усі – або майже всі – забули про них.

Проте доля приготувала новий сюрприз, який вразив уяву мешканців цього маленького села.

Одного разу вночі з берега зник човен. Щоправда, погода погіршилася, почався сильний шторм, а хвилі могли розбити або віднести човен у море. Але досвідчені шотландські рибалки не мають звички залишати свої човни, не прив'язавши їх якомога надійніше, оскільки

*"Хто залатав дірку в днищі човна?"
Ніхто не міг відповісти на це запитання.*

ки знають непередбачувану лють атлантичних вітрів. Усі були впевнені, що човен хтось украв. Але хто?

І можете уявити собі загальне збудження, коли через кілька днів човен виявили на своєму місці, а на його днищі красувалася акуратна латка, що прикривала небезпечну пробоїну, отриману човном за час своєї відсутності.

Через два дні сталася ще одна дивовижна пригода. Кінь одного із жителів села зірвався з прив'язі і, на превеликий жаль господаря, безслідно зник. Наступного дня планували розпочати пошуки, але – о диво! – коли господар зранку зазирнув у хлів, кінь стояв на звичному місці! Господар просто завмер від подиву.

Він знав, що коні здатні на багато що, але щоб кінь відчинив браму та ще й сам себе прив'язав у стійлі – це було неймовірно.

Ледве жителі села встигли обговорити цю дивну пригоду, як сталася ще одна, яка тільки підлила масла у вогонь.

У селі Лонгв'ю проживало кілька бідних удовиць. Час від часу члени громади надавали їм деяку матеріальну допомогу. Одна з удів була біднішою за інших, оскільки постійно хворіла. Раніше їй часто допомагали, а потім жителі села якось забули про неї, і літня жінка опинилася в скрутних обставинах.

Уявіть її здивування і радість, коли, прокинувшись одного ранку, вона побачила на столі поруч зі своїм ліжком невелику коробку печива, два короваї та кілька великих копчених оселедців! Однак, незважаючи на ретельні розпитування всіх мешканців села – від одного його кінця до другого, – жодна людина не визнала свою причетність до цієї доброї

справи. Усі відмовлялися від подяк бідної літньої вдови, які вона прагнула висловити своєму благодійникові.

Але як могли відбутися всі ці дивовижні події, та ще в такому віддаленому місці? Чи існував зв'язок між «таємничими звуками» Пітера Макдональда, розбитим човном, поверненням коня та нічним благодійником бідної вдови?

Усі мешканці села Лонгв'ю тільки про це й говорили. Вони висловлювали свої припущення та здогадки, знову і знову переказували подробиці пригод, а тим часом події розвивалися з небаченою швидкістю.

Юнак спустився по трапу і пересів у човен.

РОЗДІЛ 2

«ДЕТЕКТИВ» НА ІМ'Я РОЙ

Прибуття пароплава з Глазго було однією з найбільш визначних подій у житті села Лонгв'ю. Раз на тиждень невеликий пароплав привозив пошту, замовлену техніку, а іноді – гостей. Оскільки в селі не було пристані, пароплав кидав якір у бухті, далеко від берега, а пасажирів та вантаж доправляли до берега човном.

Так само відбувається на віддалених островах південних морів: більшість мешканців села виходить зі своїх будинків, аби зустріти пароплав.

Цього разу, як і завжди, пароплав кинув якір у бухті. Крізь туманний серпанок ранку люди на березі стежили за кожним рухом судна, а рибалка, котрий спостерігав за подіями за допомогою підзорної труби, доповідав публіці всі подробиці.

– Пошту вже вивантажили, – сказав він. – Тепер по трапу спускається собака. Я думаю, що це для Пітера Макдональда. Пасажирів не видно. Але ні, якийсь хлопець зійшов по трапу й пересів у човен, а ще спускається чоловік. Начебто незнайомі. Може, вони приїхали в гості до крамаря? Більше нікого немає. Пароплав знімається з якоря.

Не встиг рибалка вимовити останні слова, як пароплав вирушив на північ, а маленький човен попрямував до берега.

Рибалка мав рацію: обидва пасажирів були незнайомими для жителів села. Чоловіка звали містер Уеллес, він був із Ліверпуля і доводився братом єдиному крамареві в селі Лонгв'ю. Крамар запросив його провести літню відпустку в цьому далекому самотньому місці. Містерові Уеллесу сподобалася така пропозиція, і ось тепер він прибув сюди разом зі своїм чотирнадцятирічним сином Роем. Хлопець був щасливий, що проведе канікули на дикому острові.

Не минуло і двох годин, як гостям повідомили про останні таємничі пригоди. Містера Уеллеса все це не надто зацікавило, проте Рой з великим зацікавленням прислухався до розповіді, щоб не пропустити жодної подробиці, та відразу перетворився на детектива. Він зрозумів, що на нього чекали цікаві при-

Піднявшись на камінь, Рой оглянув берег.

годи. Чи можна було сподіватися більш вдалого початку канікул?!

Спочатку Рой не міг збагнути, чи існує якийсь зв'язок між печерою, човном, конем та копченими оселедцями. Однак, обдумавши інформацію, він вирішив, що має бути якась ниточка, котра зв'язує всі ці події. Але де її шукати? І що це все може означати? Рой твердо вирішив усе з'ясувати.

Село було невеликим, тому незабаром хлопець познайомився з усіма його мешканцями. І в кожного Рой обережно випитував усе, що той міг розповісти про нещодавні надзвичайні події.

Хтось із жителів села спрямував його до будинку лісника – познайомитися з Оскаром та Брюсом. «Вони саме твого віку», – сказали йому. Не заставши братів удома, Рой повернувся до крамниці.

Того вечора він пішов погуляти берегом, аби хоч краєм ока поглянути на таємничу печеру. Приплив ще тільки починався, тому Рой зміг підійти до неї досить близько. Але, на жаль, дивитися там не було на що – він побачив тільки чорний отвір входу. Проте хлопець не наважився піднятися сходами. Принаймні не сьогодні. Він не піде туди, доки не дізнається якомога більше про все в цій справі. Крім того, не виключено, що хтось може чекати на нього всередині.

Але вранці все населення Лонгв'ю, включаючи і Роя, зіткнулося з новою головоломкою.

Приблизно за місяць до цього один із місцевих рибалок, довго й наполегливо заощаджуючи гроші, придбав модний і дуже дорогий на той час рятувальний жилет. Чоловік був щасливий і гордий, коли нарешті вдягнув на себе це технологічне диво та почув захоп-

Він послизнувся на мокрому камені та з гучним плескотом упав у воду.

лені компліменти знайомих. А потім сталася велика неприємність. Одного вечора, повернувшись із промислу, рибалка, як завжди, прив'язав човен на березі. І треба ж було такому статися – він забув у ньому свій жилет!

Тієї самої ночі був шторм і хвилі немилосердно пошарпали багато човнів, забравши із собою все, що не було надійно закріплено,

зокрема й дорогий жилет невдахи-рибалки. День або два він був невтішний, гірко нарікаючи на долю і свою втрату.

А сьогодні вранці, відчинивши двері дому, він побачив прямо перед собою свій дорогий цінний рятувальний жилет, який вважав безповоротно втраченим.

Тільки уявіть собі радість і захоплення рибалки! Жилет спокійнісінько висів на гвіздку біля дверей. Але як він потрапив туди? Принести й повісити його могли тільки в проміжку між одинадцятою вечора (коли рибалка ліг спати) та пів на шосту ранку, коли він відчинив двері. Однак, незважаючи на найретельніші розпитування, власник жилета так і не зміг виявити жодної зачіпки, аби відшукати людину, яка повісила знайдений жилет на цвях біля дверей.

Рой, як і інші мешканці села, не знав, що й думати. Хто це вчинив? І чи є зв'язок між цією та минулими дивовижними подіями? Чи має рятувальний жилет якесь відношення до дивних звуків, які лунали в старій печері?

Збентежений хлопець вирішив відкласти на завтра свої безплідні роздуми, а сьогодні піти й досхочу поплавати.

Чимдуж рвонувши від берега, Рой незабаром відплив досить далеко. Коли він починав стомлюватися, то підіймався на валуни,

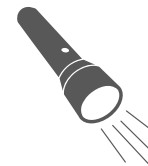
які всюди виступали над поверхнею води, і трохи відпочивав. Потім знову стрибав у воду і плив до наступного каменю, а потім, після короткого перепочинку, далі. Він усе більше віддалявся від берега.

Нарешті Рой вирішив, що запливати ще далі в море не варто, а краще знову перепочити на камені, перш ніж вирушити назад. На свій подив, він виявив, що перебуває прямо навпроти входу до печери.

Темний отвір здавався зовсім маленьким, оскільки їх розділяла відстань у кілька сот метрів, проте все було добре видно.

Але що це? Біля входу в печеру щось рухалося! Безперечно, це постать людини, однак Рой не міг упізнати її.

На жаль, захопившись несподіваним видовищем, Рой забув, що перебуває на слизькому камені. Підвівшись на ноги, щоб краще роздивитися, він послизнувся і з гучним плескотом упав у воду. Коли хлопець знову вібрався на камінь, таємнича постать зникла.

РОЗДІЛ 3

ЗАГУБЛЕНЕ ВЕСЛО ТА НЕСПОДІВАНА ВЕЧЕРЯ

Через годину Рой сидів у крамниці, втомлений, дуже голодний і надзвичайно схвилюваний своїм нещодавнім відкриттям.

Але, як «справжній детектив», він вирішив поки що нікому не розповідати про таємничу постать біля входу в печеру.

Поласувавши за вечерею чудовими вівсяними коржиками, які по-справжньому вміють готувати лише в Шотландії, та смачними свіжими вершками, Рой подумав, що йому варто присвятити вечір зустрічі з Оскаром і Брюсом. Наш «детектив» сподівався отримати від них деяку інформацію.

Вони ще не були знайомі, але з того, що Рой чув про синів лісничого, він дійшов висновку, що вони могли б непогано проводити час разом.

Звичайно, Рою довелося подолати чималу відстань, але він ішов швидко, тому не-

забаром опинився біля будинку лісника. Це був чудовий котедж, двоповерховий, з черепичним дахом, що вирізняло його з-поміж критих соломою сільських хатин.

Цього разу брати були вдома. Рой побачив їх ще здалеку і непомітно підійшов ближче. Хлопчаки, подібно до багатьох своїх однолітків, розважалися, кидаючи камінцями в пляшку, яку поставили на паркан.

Почувши кроки, вони обернулися і привітали гостя. Рой повідомив, що він – племінник крамаря, приїхав із Ліверпуля, і цього виявилося достатньо, аби брати відразу ж ним зацікавилися. Почався обмін запитаннями, а потім вся трійка знову взялася за метання камінців.

Вони займалися цією захопливою справою доти, доки Рой влучним ударом не поставив крапку в кар'єрі старої пляшки.

– Хотілося б запросити тебе до дому, – сказав Оскар, – але відколи тато й мама поїхали, ми трохи занедбали господарство.

– Маємо намір влаштувати генеральне прибирання за день до повернення батьків, – з усмішкою додав Брюс.

– Ви що, ночуєте тут самі? – поцікавився Рой.

– Спимо як убиті, – відгукнувся Оскар.

– І не боїтеся?

– Ні, звичайно! Ми прожили тут усе життя і знаємо кожну людину, – заявив Оскар то-

Хлопці розважалися, кидаючи камінцями в пляшку.

ном бувалого старожила, ніби він був самим Пітером Макдональдом.

– А ви не думаєте, що в печері можуть бути шпигуни або контрабандисти? – обережно припустив Рой.

– Ха! Ти що, уже наслухався вигадок старого Пітера? Між іншим, ми обшукали цю печеру вздовж і впоперек – і що? Нічогосінько там не знайшли!

Рой здивувався:

– Невже ви ходили туди разом із дорослими?

– Звичайно! Такого ми б не пропустили. Хоч усі трохи побоювалися привидів, але врешті-решт зіткнули з полегшенням.

– І ви не побачили там нічого цікавого?

– Абсолютно нічого! Ну і сміялися всі потім над бідним старим Пітером!

Далі розмова пішла про інші таємничі події. І хоч Оскар та Брюс також бажали з'ясувати, що ж за цим криється, вони не могли запропонувати жодних логічних пояснень. Врешті-решт ця тема була вичерпана, і Оскар запитав Роя, чи не хоче він завтра вранці вирушити з ними на риболовлю. «Детектив» з радістю погодився; домовившись про зустріч, він у прекрасному настрої повернувся до дому свого дядька.

Наступного ранку всі троє насолоджувалися риболовлею в бухті. Кращого задоволення неможливо було й уявити. Оскар і Брюс, які були завзятими рибалками, незабаром уже мали чималий улов, залишивши Роя далеко позаду.

– Що ви зробите з усією цією рибою? – запитав Рой, коли хлопці зійшли на берег.

– Продамо, напевно, – відповів Оскар.

– Риби ніколи не буває забагато, завжди знайдуться люди, котрі куплять її, – повчально додав Брюс.

Усі троє насолоджувалися риболовлю в бухті.

– Ось так, розважаючись, можна скласти собі невеликий капітал, – розсміявся Рой.

– Аякже! Непоганий додаток до кишенькових грошей. Рою, що ти збираєшся робити завтра? Може, знову вирушимо на рибалку? – запропонував Оскар.

– Хотілося б, але, напевно, не зможу, – відгукнувся «детектив». – Батько вирішив піти кудись і хоче взяти мене із собою, але після цього можна зустрітися.

– Чудово, порибалимо, коли звільнишся, – погодилися брати.

Хлопці витягли човен на пісок, прив'язали його і попрощалися. Рой вирушив до крамниці

дядька, з гордістю несучи свій улов, яким незабаром похвалився батькові.

Але думка про спійману рибу недовго займала його увагу, бо була витіснена новим повідомленням.

– Чув новини? – запитав дядько, як тільки вляглося захоплення з приводу першого улову Роя.

– Ні. А що сталося?

– Ти, напевно, знаєш, що старий Сенді втратив під час шторму не тільки рятувальний жилет, а й новісіньке весло.

– Я щось чув про це, – відгукнувся Рой.

– Так ось, минулої ночі – він, щоправда, не знає точно, о котрій годині, – Сенді відчув сильний удар у груди. Він розплющив очі – і що ж побачив? Хтось тицьнув йому у вікно загублене ним весло. Одним кінцем воно впиралося в підвіконня, а держаком – прямо йому в груди. Він спочатку подумав, що все це йому сниться, але коли остаточно прокинувся, то виявив, що це і справді його загублене весло. На ньому навіть його ім'я було вирізане. Дивна річ, і ніхто про це нічого не знає. Я не бачив більш щасливої людини, ніж старий Сенді сьогодні вранці. І все ж це якась містика!

Рой погодився з дядьком. Частину ночі неспокійні думки не давали йому заснути, проте йому так і не вдалося розгадати таємницю.

Прокинувшись уночі, старий Сенді побачив своє весло.

Наступного дня він з батьком і дядьком вирушили в гори. Мандрівники вирішили піднятися на одну з найвищих вершин, аби насолодитися тамтешніми краєвидами. Це було по-справжньому чудово – піднятися так високо і розглядати з вершини навколишній світ. З одного боку височіли засніжені гори, які здіймалися одна над одною та губилися в тумані. А з другого боку аж до туманного горизонту простягалися безкраї води Атлантики.

Після довгого переходу, нелегкого сходження на вершину і спуску з неї подорожні відчували втому, але всі були задоволені, згадуючи чудові краєвиди, якими милувалися. День минув без особливих подій. День, але не вечір...

Повертаючись до Лонгв'ю короткою дорогою, наші мандрівники підійшли до пастушої хатини, де проживав старий Пітер Макдональд. Це було скромне житло, типово для тієї місцевості: одноповерхове, з гранітними стінами та солом'яною стріхою. У хатині було дві кімнати й відкрите вогнище. Треба визнати, що прибирати в будиночку було нікому, оскільки дружина пастуха померла багато років тому.

Було вже дуже пізно, коли троє подорожніх наблизилися до хатини. Усі дуже втомилися, натерли ноги і зголодніли. Час наближався до півночі, але у вікні будиночка виднілося світло, і як тільки біля нього почулися кроки, двері відчинилися, і на порозі з'явилася постать господаря.

- Хто тут? – запитав він.
- Уеллес, – пролунала відповідь.
- Зайдіть на хвилинку! – вигукнув старий.
- Заходьте, прошу вас!

Його голос звучав хрипко, і Рой, котрий ішов першим, помітив сліди сліз на зарослому щетиною обличчі пастуха.

- У чому річ? – запитав крамар.

– Це... Тобто я нічого подібного не бачив... Ніхто такого раніше не робив! За всі довгі роки, відколи померла Мері... Усі були дуже добрі, але... дозвольте, я розповім усе за порядком. Коли я прийшов додому сьогодні ввечері, дуже втомлений і змучений після довгого важкого дня, я, звичайно, чекав застати своє житло таким же, яким залишив його вранці. Але те, що я побачив... Усе змінилося! Хтось прибрав у домі; я не раз збирався зробити це сам, але все руки не доходили. Хтось добре погосподарював: у каміні яскраво горів вогонь, а на столі – чесне слово, містере Уеллес, я в житті не бачив, щоб усе було так гарно розставлено!

– І ви не знаєте, хто це зробив?

– Ні, сер. Не можу припустити. Хто міг на це наважитися? Більше того, кому це було потрібно?

Але часу на розмови вже не було, та й мандрівники дуже втомилися. Побажавши старому Пітеру доброї ночі, вони залишили його наодинці з радістю і здивуванням та поспішили стежкою додому.

Хоч Рой і був у край стомлений, однак це не завадило йому роздумувати дорогою додому. Чи не був цей випадок черговою ланкою в ланцюгу таємничих подій? О, чому він не здогадався запитати старого Пітера, що той їв сьогодні на вечерю!

«Хто міг на це наважитися? Більше того, кому це було потрібно?» – запитував Пітер Макдональд.

Йому здалося, що він упізнав запах, який наповнював кімнату, але що з того? І взагалі, яким чином вечеря Пітера Макдональда пов'язана з рятувальним жилетом, веслом, конем та дивними звуками в печері?

Рой марно ламав голову, насилу шкутильгаючи кам'янистою стежкою, і незабаром голова «детектива» загула так само, як і його натружені м'язи.

РОЗДІЛ 4

ЗНИКЛИЙ ТОРФ ТА ЗАГАДКА СТАРОГО ЧОВНА

Проте найцікавіша подія відбулася наступного дня.

Немає потреби говорити, що Рой після довгої прогулянки горами прокинувся не надто рано.

Сонце встигло піднятися досить високо, перш ніж він спустився на сніданок. Усі його м'язи боліли. Щоправда, батько й дядько почувалися не набагато краще. Усі троє з апетитом снідали, коли місіс Уеллес, що чергувала в крамниці, увійшла до вітальні разом із місіс Маккей, літньою жінкою приємної зовнішності; вона вся тремтіла – чи то від гніву, чи то від стримуваних ридань.

– Містере Уеллес! – вигукнула жінка, ледь переступивши поріг кімнати. – Хтось украв

З кошиком для торфу місіс Маккей поспішала додому.

мій торф! Так, так! Вони це зробили! Пограбувати бідну стару жінку! Яка ганьба!

– Не може бути, – обережно промовив крамар. – Кому потрібен ваш торф? У селі не знайдеш нікого, хто наважився б на таке. Я не пам'ятаю жодної серйозної крадіжки за весь час, що живу тут.

– Але вони вкрали його! – вигукнула місіс Маккей. – Це точно! Я накопала його приб-

лизно місяць тому і залишила в торфовищі, щоб краще підсушити. А потім мене здолав ревматизм, і я не могла перенести його додому. Сьогодні вранці, як тільки встала, вирушила на торфовище. Дивлюся – а він зник! Я не перебільшую, бо накопала не менше шести повних кошиків! Це нечувано: ось так пограбувати бідну, хвору, стару жінку!

Бідна місіс Маккей продовжувала розвивати цю тему, і слухачам майже не вдавалося вставити в її монолог хоча б одне слово. Взагалі всі були б не проти продовжити сніданок. Нарешті крамареві та його гостям вдалося переконати стару жінку, що вони зроблять усе від них залежне, щоб знайти зниклий торф, але тільки після сніданку. Заспокоєна місіс Маккей пішла додому.

Рой уважно слухав розповідь старої жінки і вирішив, що візьме активну участь у пошуках торфу. Він міркував так: шість повних кошиків палива не могли зникнути самі по собі. Ніхто не став би забирати їх у гори або переправляти кудись на човні. Отже, торф мав бути десь у селі або в його околицях. Більше того, таку кількість торфу не так-то легко сховати.

Сніданок закінчився, і Рой вийшов на вулицю, де його чекала приємна зустріч з Оскаром та Брюсом. Усі троє попрямували до місця, де жителі села копали торф, й уважно

оглянули ділянку місіс Маккей. Упевнившись, що на майданчику для сушіння торфу справді є місце, де могли поміститися шість повних кошиків, хлопці замислилися. Куди ж він міг подітися? Протягом двох годин друзі шукали пропажу, але даремно.

Рой висловив припущення, що торф могла забрати людина з печери, однак брати сприйняли це як недоречний жарт.

– Навіщо ж їй цей торф? – розважливо запитав Брюс.

Дещо розчарований, Рой прийшов додому, де його чекала приголомшлива новина. Після ранкового відвідання крамниці місіс Маккей обходила свої володіння та виявила весь свій заготовлений запас палива акуратно складеним біля задньої стіни сараю.

Це було вже занадто! Рой потай сподівався, що зниклий торф стане тим доказом, який допоможе розібратися і в інших таємничих подіях, тому тепер почувався остаточно спантеличеним.

Після обіду хлопець пішов на берег та вічна-віч поговорив з одним старим рибалкою на ім'я Джон Мак-Кордейл. Старий Коркі (так усі його називали) вважався найстаршим мешканцем села, він був навіть старший за Пітера Макдональда. Йому вже починала дошкуляти та сама недуга, що й місіс

Маккей, – рибалка скаржився на ревматизм. Коркі тепер частенько зауважував, що не може «ходити туди-сюди, як раніше».

Рибалка був зайнятий: він лагодив свого старого човна.

Тепер ця робота стала для нього надто важкою, особливо для його спини та ніг. Коркі дуже зрадів приходові Роя, який допоміг йому перевернути човен, щоб він просмолив дно. Старий щедро віддячив хлопцеві, розповідаючи дивовижні історії зі свого життя, більшу частину якого він провів у морі.

Разом вони просмолили приблизно третину днища старого човна. А потім Коркі відчув, що ревматичні болі посилюються, і вирішив відкласти роботу до наступного дня. Старому рибалці стало настільки погано, що він залишив на березі і смолу, і човен, а дістатися додому зміг тільки з допомогою Роя.

І тут «детектива» осінила блискуча ідея. Завтра вранці він встане ще вдосвіта та просмолить човен до приходу Коркі, це буде для старого справжнім сюрпризом.

Прийнявши таке рішення, хлопець раніше ліг спати й о шостій ранку вже був на березі. Але коли Рой підійшов до човна, то не повірив власним очам і почав щипати себе, аби переконатися, що не спить. Човен лежав там, де вони його залишили минулого

Рой з радістю допомагав старому Коркі смолити днище човна.

вечора, але все днище вже було просмолене – від носа до корми! Але цілком можливо, що старий Коркі випередив його.

Але ні – покричавши під вікнами рибалки, Рой зрозумів, що той ще не вставав з ліжка. Він почав розпитувати людей в околиці, але ніхто нічого не знав.

Усе це видавалося якоюсь містикою. Деякі мешканці села почали висловлювати припущення, що якийсь мовчазний невидимий ангел оселився в Лонгв'ю.

Проте Рой був переконаний, що відповідальною за всі ці таємничі справи була людина з тіла і крові, хоч вона справді мала ангельське серце. Але головне запитання залишалося: хто це? Кожна нова загадкова подія лише зміцнювала в ньому бажання й рішучість знайти людину або людей, які стоять за всіма цими надзвичайними діями.

Після випадку із човном Рой вирішив: якщо навіть йому доведеться не спати цілу ніч та патрулювати село, він зробить це і, можливо, зможе нарешті розкрити секрет.

Але тепер дивовижні речі почали відбуватися і вдень. Одна молода жінка, дружина рибалки, пішла копати торф, а її будинок залишився без нагляду. Хтось скористався цим і взяв її єдиний годинник. Щоправда, на превеликий жаль господині, він зупинив-

У заростях вересу лежала іржава пружина від годинника!
ся приблизно за місяць до цієї сумної події. Але вона не мала жодного бажання назовсім втратити годинник, тим більше таким чином. Проте він зник, і розпитування ні до чого не привели.

Сусідам здавалося, що вони бачили якусь людину, що проходила повз дім, тоді як інші були впевнені, що нікого, крім дітей, на момент крадіжки поблизу не було. Не знайшлося жодного свідка, який бачив би подію своїми очима.

Годинник зник. Але через два дні, на превеликий подив і радість молодої жінки, вона, повернувшись додому після недовгої відсут-

ності, побачила його на своєму місці, гарно відполірованим та відремонтованим! Тепер годинник працював та був, як новий. І, звичайно, знову ніхто нічого не міг пояснити.

Рой був спантеличений. Не вдалося виявити жодних слідів. Він намагався взяти «під підозру» кожного жителя села, але безрезультатно. А може, причиною помилкових висновків були його юнацький запал та мрія стати детективом? Необхідно було почекати й подивитися, що буде далі.

Слід зазначити, що Рой був досить підозріло налаштований щодо одного сімнадцятирічного юнака на ім'я Роберт Малкольм. Його бачили на торфовищі тієї ночі, коли хтось переніс запаси місіс Маккей. Деякі жителі села були впевнені, що це Боб проходив повз будинок молодої жінки приблизно в той час, коли годинник повернувся на своє місце. Дехто пригадав, що Боб частенько блукає в горах ночами. Можливо, це він? Що ж, цілком можливо. Цей юнак був дуже тихим і майже не спілкувався з іншими хлопцями. Рой вирішив уважно стежити за ним.

Наступного вечора наш «детектив» попрямував до печери. Приблизно через півтора кілометра дорога почала підніматися вгору та перейшла в кам'яний схил, рухатися яким було нелегко. Деякий час Рой пробирався

вперед, а потім, утомившись, повернув назад. Він дивився під ноги, намагаючись відшукати свої сліди, і раптом його увагу привернув якийсь дивний предмет, що лежав у заростях вересу.

Хлопець зупинився та підняв його. Це була іржава пружина від годинника!

«Хто має право стверджувати таке? – запитав священик. – Хотів би я подивитися на цю людину».

РОЗДІЛ 5

ТАЄМНИЧА ПРИГОДА В ДОМІ СВЯЩЕНИКА

Тієї ночі з Атлантики налетів шторм. Ранок був дощовим, і все навколо просочилося вологою. Рой визирнув у вікно – дощ продовжувався, зливаючи на землю стрімкі потоки. Пориви вітру обрушувалися на будинок, і дощ з усієї сили тарабанив у вікна. Гуркіт хвиль, що розбивалися об берег, був такий сильний, що його було чути навіть у кімнаті.

«Ну і день!» – подумав Рой. Він планував вирушити на пошуки нових доказів, подібних до того, якого виявив минулого вечора серед вересу, але тепер це було неможливим. Не залишалося нічого іншого, як тільки сидіти вдома й чекати, доки нарешті вщухне шторм.

Після сніданку Рой пішов до крамниці в надії підшукати собі якесь заняття. У напівтемному приміщенні він зупинився, щоб оглянути

всі різноманітні речі, які його дядько виставляв на продаж. В одному кутку була бакалія, у другому – горщики, каструлі й тарілки, у третьому – мітли, лопати, вила та інший садовий інвентар.

Усюди були навалені мотки канатів, стояли коробки із цвяхами, банки з фарбою. У цій крамниці торгували найрізноманітнішими товарами, аби задовольнити потреби жителів села.

Сьогодні покупців майже не було. Усі, напевно, чекали по домівках, доки не закінчиться дощ. Однак час від часу промоклі до нитки сміливці забігали до крамниці, аби придбати щось у край необхідне.

Потрапивши під дах, ніхто вже не хотів іти. Покупці збиралися групами і розмовляли в надії, що небо ось-ось проясниться. Це дало Рою можливість поставити дорослим кілька запитань, які давно не давали йому спокою.

– Що ви думаєте про ті дивні речі, які відбуваються в селі? – запитав він одну літню жінку.

– Ой, мій хлопчику, – відповіла вона. – Я не вірю жодному слову. І не повірю доти, доки не побачу своїми очима або не почую своїми вухами.

– А випадок із пастухом Пітером Макдональдом? – поцікавився Рой. – А як щодо старого Коркі та його човна?

– Нісенітниця! – вигукнула старенька. – Пітеру Макдональду просто здалося; що ж стосується старого Коркі, то він, наскільки я знаю, любитель випити. Я не вірю ні одному, ні другому.

– А я вірю, – втрутилася в розмову інша жінка, яка щойно переступила поріг. – Я добре знаю обох. Вони чесні люди і не стануть обманювати. У селі коїться щось дивне, скажу я вам, і мені хотілося б знати, хто за всім стоїть. Може, це ангел, а може, і ні, але відбувається щось незрозуміле.

– Ангели! – вигукнула перша жінка. – Що за нісенітниця? Ось уже ніколи не повірю!

– Поживемо – побачимо, – відгукнувся якийсь рибалка, також захоплений негodoю, що сидів на бочці з яблуками. – Ніколи не можна знати наперед. Я раніше нічого подібного не бачив. Наприклад, човен старого Коркі. Хто його просмолив? Скажіть, будь ласка!

Обговорення затягнулося на весь ранок і тривало далеко за полудень. Уже перед закриттям крамниці двері розчинилися, і разом з поривом вітру до кімнати забіг (хто б ви думали?) місцевий священик Семюель Мак-Грегор.

Відвідувачі крамниці почали усміхатися й обмінюватися привітаннями з новоприбулим, бо в Лонгв'ю священика любили і поважали.

Комір його пальто був піднятий, а чорний капелюх наскрізь промок, тому Рой, який уже встиг познайомитися зі священником, не відразу його впізнав. Священик був високим на зріст, сивим чоловіком з витягнутим серйозним обличчям. Але цього разу його очі збуджено блищали, і він відразу долучився до розмови з покупцями, мимохіть повідомивши містеру Уеллесу, що хотів би купити.

– Мені шкода, що доводиться турбувати вас у такий день, – почав священник, – але шторм повалив дерево поруч із моїм домом і гілки вибили одну шибку.

– Велику? – запитав містер Уеллес.

– Не дуже. Гілка влучила у вікно вітальні. Дощ, як ви бачите, ллє щосили і поступово заливає мою кімнату. Там тепер жахливий безлад. Не міг би хтось прийти і заклити вікно сьогодні ж увечері?

– Тільки не сьогодні, – похитав головою містер Уеллес. – Але я зараз підшукаю кусок фанери, яким ви зможете закрити вікно, а вранці прийду і сам заклею його.

– Спасибі вам, величезне спасибі! – дякував священник, приймаючи кусок фанери. – Я негайно приб'ю його. Сподіваюся, що вранці хтось допоможе мені.

Священик уже рушив до виходу, коли до нього зі свого кутка підійшов Рой.

Здавалося, що всі мешканці села кинулися до вершини пагорба, де стояла церква.

– Перепрошую, сер, – сказав він, – але що ви думаєте про ті дивні речі, які останнім часом відбуваються в селі?

– Ха-ха-ха, – розсміявся священник Мак-Грегор. – Не забувайте собі голову подібними речами, юначе. Зрозуміло, я про це чув. Проте звідки мені знати, хто все це робить?

– Можливо, це діють ангели? – запитала літня жінка.

– Хто має право стверджувати таке? – запитав священник. – Хотів би я подивитися на цю людину.

З цими словами священник Мак-Грегор відчинив двері і ступив за поріг.

– Одну хвилинку, сер, – гукнув його рибалка, який усе ще сидів на бочці з яблуками. – Я хотів би запитати, з вашого дозволу...

Священник повернувся до крамниці й зачинив двері.

– У чому річ, друже? – запитав він.

– Хотілося б мені знати, коли ви збираєтеся повісити на церкві дзвін? Я вважаю, що нас на служіння має закликати дзвін, а ми його не чуємо ось уже більше місяця.

– Я не менше за вас мрію його повісити, – відповів священник. – Його вже давно можна було б полагодити, якби я міг знайти когось, хто взявся б це зробити. Але, схоже, нікого це не цікавить. Але я цим неодмінно займуся найближчим часом. Не турбуйтеся. До побачення всім!

Священник пішов, залишивши компанію в крамниці розмовляти про шторм, церкву, церковний дзвін та священника.

Було вже зовсім пізно, коли народ розійшовся по домівках і містер Уеллес нарешті замкнув крамницю на ніч. Буря вщухла, і люди, сховавшись у своїх оселях, сподівалися спокійно відпочити після такого бурхливого дня.

Однак їхнім надіям не судилося збутися. Ще вдосвіта зазвучав дзвін.

*«Погляньте! – закричав священник Мак-Грегор.
– Погляньте на моє вікно!»*

Рой почув його першим та підскочив у ліжку, міркуючи, що б це могло означати. Чи не сниться йому? Проте ні – дзвін продовжував лунати. Рой зіскочив з ліжка й побіг до кімнати дядька. Містер Уеллес був уже на ногах.

– Що це? – збуджено запитав Рой.

– Це лунає наш церковний дзвін! – відповів містер Уеллес. – Але хто може дзвонити в такий час?

– Так ходімо й подивимося! – вигукнув Рой.

– Чудово, – погодився дядько, одягаючись.

Звичайно, дзвін розбудив й інших жителів села. Коли Рой з дядьком вийшли на вміту

дощем вулицю, здавалося, що всі мешканці села кинулися до вершини пагорба, де стояла церква. І тут дзвін перестав дзвонити.

Зайшовши на подвір'я церкви, Рой і містер Уеллес побачили священика Мак-Грегора, котрий біг до них від свого дому. Священик був украй здивований.

– Що це? – вигукнув він. – Хто дзвонить у дзвін?

– Саме про це ми хочемо дізнатися, – пояснив містер Уеллес.

Усі разом вони попрямували до старої церкви. Там було тихо і порожньо. У темному ранковому світлі приміщення виглядало таємничо. Дивитися, утім, не було на що, не враховуючи кількох рядів порожніх лав, старої дубової кафедри і... мотузки для дзвону!

Усі помітили мотузку одночасно.

– Смикнімо її, – скомандував священик Мак-Грегор, – і подивимося, що буде.

Один із чоловіків обережно смикнув мотузку. Дзвін тут же відгукнувся.

– Неймовірно! – вигукнув священик. – Хто міг прикріпити дзвін глухої ночі? І до того ж у непроглядній пітьмі!

Ніхто не знав, що відповісти. Це і справді було занадто.

Присутні почали розходитися, але на них чекав ще один сюрприз.

– Погляньте! – закричав священик Мак-Грегор. – Подивіться на моє вікно!

– На яке саме? – запитав містер Уеллес.

– На це! – священик показував на невелике засклепене вікно прямо перед ними. – Це вікно було розбите! Дивіться, тут і кусок фанери, який я вчора прибав! Ось він, лежить на землі. Містере Уеллес, це ви зробили?

– Ні, присягаюся, я нічого подібного не робив, – відгукнувся крамар. – Я мирно спав у своєму ліжку.

– І я теж, – додав Рой.

– Але тоді скажіть, будь ласка, хто це зробив?

Відповіддю було загальне мовчання.

– Можливо, це знову ті ангели? – доброзичливо зауважив хтось.

– Я починаю думати, що так воно і є, – зітхнув священик Мак-Грегор. – Але подивіться сюди! Тут, здається, залишилися сліди! Чи мені це тільки здається?

У багнюці справді чітко виднілися відбитки чиїхось черевиків. Рой зауважив, що сліди ведуть у гори і водночас – у напрямку до печери! Юний «детектив» кинувся по слідах і навіть пройшов деяку відстань, але тільки для того, щоб наткнутися на велику калюжу, яка залишилася після дощу; тут сліди зникали.

РОЗДІЛ 6

ПІДСТАВКА ДЛЯ КНИГ І СКЛАДАНІЙ НОЖИК

Можливо, найбільш приголомшливою з усіх подій того пам'ятного для села Лонгв'ю періоду було те, що трапилося з інвалідним кріслом маленького Джиммі Мак-Дугласа.

Джиммі був єдиним калікою в усьому селі. У ранньому дитинстві він упав і пошкодив спину, відтоді більшу частину часу йому доводилося лежати. Іноді, правда, він відчував сили, щоб трішки посидіти, тоді його переносили на ґанок і Джиммі із сумом дивився, як інші діти прямують до школи або просто бавляться.

Незадовго до початку таємничих подій мешканці села зібрали гроші й купили хлопчикові інвалідне крісло, яке привезли аж із Глазго.

Джиммі був щасливий – наскільки це можливо в його ситуації, але коли перше захоплення минуло, він виявив у кріслі один суттєвий дефект. У ньому не було передбачене місце, куди б Джиммі міг покласти свої книги. Він був завзятий книголюб, але оскільки тримати в руках важкий том було для нього вкрай утомливо, він не міг читати стільки, скільки б йому хотілося.

Одного разу його мати, зазирнувши до комори, де стояло крісло, майже бігом повернулася до Джиммі, аби повідомити, що вночі хтось прикріпив до підлокітника маленький пюпітр для книг. Бліде обличчя Джиммі засяяло від радості, коли він побачив крісло: це було саме те, про що він мріяв!

Але хто зробив цю добру справу? Мати Джиммі не знала, що й думати. Та й інші селяни також. Це була чергова нерозгадана таємниця.

Рой чув про все це і довго обговорював подію з Оскаром та Брюсом, але справа так і не зрушилася з мертвої точки. Рой запропонував «організувати розслідування», на що його друзі з готовністю погодилися, але коли постали запитання, де шукати і що шукати, усі троє замовчали. Рой запропонував відновити пошукати в печері, але, як заявив Оскар, було б нерозумно йти туди, аби від-

Маленький Джиммі давно мріяв про підставку для книг.

шукати сліди підставки для книг, подарованої маленькому Джиммі.

– Стоп! Є ідея! – вигукнув Рой, який уже зібрався йти. – А що ви скажете на це?

– Про що ти? – запитав Оскар.

– Для початку – одне запитання: скажіть, Боб Малкольм уміє теслювати?

– Напевно. Його батько – єдиний тесля в нашому селі. А чому ти запитуєш?

– Чи не думаєте ви, що це він?.. – обережно почав Рой.

– Чудова ідея! – вигукнув Брюс, нарешті зрозумівши натяки Роя.

– Гаразд! – підтримав його Оскар. – Ходімо до нього і прямо запитаємо.

– Тільки не це! – остудив їхній запал Рой. – Буде значно цікавіше, якщо ми застанемо його «на місці злочину». Віддайте цю справу мені.

– Чудово, містере детективе! – розсміявся Брюс. – Як тільки ви його застукаєте, свистить – і ми обидва з'явимося з наручниками.

Весело сміючись, хлопці розійшлися по домівках.

Однак Рой не розповів товаришам історію з годинниковою пружиною, не сказав він і про сліди, які помітив після дощу біля будинку священика Мак-Грегора.

Він вважав ці докази найважливішими, тому не варто довіряти їх сільським хлопцям, а через них і всім іншим жителям села.

Не вистачало тільки «злякати» підозрюваного – він може насторожитися й зачaitися.

Рой також не забув і про постать, яку під час плавання бачив біля входу в печеру. Чи міг зір підвести його? Звичайно, така ймовірність існувала, проте Рой не зважав на неї.

Але стривайте, на якій підставі він пов'язував копчені оселедці бідної вдови, вечерю Пітера Мак-Дональда, повернення рятувального жилета і весла, торф місіс Маккей, човен старого Коркі, вікно священика Мак-Грегора, підставку для книг, зроблену для Джиммі, та іржаву годинникову пружину зі старою печерою? Оскар і Брюс не дарма запитували його про це. Ніякого зв'язку тут не простежувалося. Безперечно, усе це були лише домисли.

Боб Малкольм справді викликав деякі підозри, але не було жодних фактів. "Може, краще залишити все це?" Проте сказати було легше, ніж зробити, оскільки голова Роя була зайнята захопливими таємницями від тієї самої хвилини, коли він висадився в Лонгв'ю.

Але тієї ночі дещо згаслий ентузіазм Роя спалахнув з новою силою й досяг свого апогею. Таємничі полуночні трудівники відвідали крамницю його рідного дядька!

Кілька тижнів тому містер Уеллес загубив складаний ніжик, яким дуже дорожив, бо це був подарунок давнього друга. Дядько кілька днів повзав на колінах по всьому дому, намагаючись відшукати пропажу. А сьогодні, прокинувшись рано-вранці, він побачив свого дорогоцінного ножа підвішеним на мотузочці за вікном спальні!

За вікном висів зниклий складаний ніжик!

Рой оцінив цю подію як виклик: лева потривожили в його власній печері, і цим левом був він сам! «Детектив» тут же прийняв тверде рішення: він переверне це село догори дном і не заспокоїться, доки не виявить таємничих виконавців усіх без винятку добрих вчинків.

Рой ще не знав, наскільки близько він був до виконання свого заповітного бажання.

Наступна ніч обійшлася без несподіванок, але через день хтось прокрався в дім старої

місіс Макінтайр, поки вона відвідувала свою хвору невістку на іншому кінці села. Таємничий незнайомиць відремонтував старий кухонний стіл, яким місіс Макінтайр із ризиком продовжувала користуватися, оскільки полагодити його було нікому.

Почувши новини, Рой стрімголов помчав сільською вулицею до місця останніх подій. Він дуже уважно оглянув відремонтований стіл, який став міцним та стійким.

Рой звернув увагу на те, що пошкоджені місця були укріплені за допомогою шурупів, а не цвяхів. «Без сумніву, – подумав він, – це було зроблено, щоб уникнути зайвого шуму, який міг би насторожити сусідів». Щоправда, найближчий будинок, як він побачив, знаходився не менш ніж за сто метрів від будинку місіс Макінтайр.

І тут Рой раптом помітив дещо і від радості не зміг стримати вигуку.

– Погляньте! – схвильовано промовив він. – Середня дошка не прикріплена! Отвори зроблено, але – бачите? – шурупів у них немає!

– Так воно і є! – сплеснула руками старенька. – Хотілося б мені знати, чому добрі ангели не довели справу до кінця?

Місіс Макінтайр, як і більшість жителів села, тепер ревно вірила, що за всіма добрими справами стоять ангели.

– Я знаю! – запевнив її Рой. – Хто б це не зробив, його роботу несподівано перервали або ж йому не вистачило шурупів!

– Можливо, вони повернуться сьогодні вночі, щоб закінчити справу? – припустила місіс Макінтайр.

– Оце так! – збуджено вигукнув Рой. – Так воно, напевно, і буде! Місіс Макінтайр, ви не заперечуватимете, якщо я прийду сюди і простежу за ними?

– Звичайно, ні, мій хлопчику, якщо тобі цього так хочеться. Але якщо це ангели, ти все одно нічого не побачиш.

– Але, може, ці ангели будуть у людській подобі, – з усмішкою заперечив Рой. – У будь-якому разі, близько десятої години вечора я буду тут і влаштуюся у вашому сараї. А ви залиште вхідні двері відчиненими й підсунете стіл прямо до них. Таким чином, хто б до вас не з'явився, він відразу помітить стіл і, думаю, захоче закінчити роботу. Мій ліхтарик буде наготові, і я увімкну його, щойно почую кроки.

Попередивши батька, що прийде додому пізніше, Рой повернувся до будинку місіс Макінтайр і сховався в сараї, звідки йому добре було видно вхідні двері. Двері залишили відчиненими, щоб до столу було легко дістатися.

Ліхтарик висвітив у півтімі постать місіс Макінтайр!

Рой надзвичайно хвилювався. Його нерви були як натягнута струна. Але минали хвилини, і він почав потроху заспокоюватися. Зрештою, може, узагалі ніхто не з'явиться. Рой заспокоївся і причаївся, а після опівночі його почало хилити на сон. Нарешті очі «детектива» почали злипатися, голова впала на груди, і хлопець задрімав.

Але що це? Кроки! Рой опритомнів, протер очі і схопив ліхтарик. Спрямувавши його точно на двері, він натиснув кнопку.

Ліхтарик висвітив у півтімі постать місіс Макінтайр!

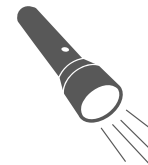
– Де ти, мій хлопчику? – покликала вона. – Ти його бачив?

– Ні! Про кого ви говорите? – скрикнув Рой.

– Я не знаю, але тут хтось був. Я почула рух і шум та встала, щоб подивитися. Проте нікого не застала.

– Подивіться на стіл! – вигукнув Рой, підбігаючи до дверей. Чи прикручені відсутні шурупи?

Усі шурупи були на місці.

РОЗДІЛ 7

НІЧНА ПОГОНЯ І ДАРЕМНИЙ ДОКАЗ

Рой у розпачі готовий був дати самому собі ляпасу. Ну, чому він не прокинувся вчасно? Треба ж було такому статися, що таємничий незнайомиць або незнайомці з'явилися саме тоді, коли його зморив сон... Яку можливість він втратив! Яке розчарування!

– І довго вони там шуміли? – розпитував він місіс Макінтайр.

– Не можу сказати, – відповіла літня жінка. – Але не більше п'яти-десяти хвилин. Я встала відразу ж, як почула шум, але, звичайно, мені ще потрібно було одягнутися. Тому коли підійшла до дверей, у домі вже нікого не було. Я не бачила жодної душі.

– Я піду за ними, – вирішив Рой і побіг через сад.

Але коли він вибіг на дорогу, перед ним постало непросте запитання: куди прямувати далі?

Ніч була дуже темна і до того ж туманна, тому Рой не знав, у який бік слід повернути.

Юний «детектив» замислився. Він міг іти чотирма різними маршрутами: побігти вперед головною сільською вулицею, податися стежкою в гори, повернути праворуч до торфовищ або ж рушити ліворуч – через поля до печери.

«Який же напрямок слід обрати?»

Несподівано Рой відчув себе надзвичайно самотнім. Не зовсім приємно опинитися раптом самому в тиші й темряві ночі, як мінімум за п'ятдесят кілометрів від найближчого полісмена. Хлопець навіть подумав, чи не повернутися йому додому та спокійно лягти спати.

Однак надто великим було бажання розкрити таємницю, і саме зараз він впритул підійшов до цього. Рой вирішив продовжити переслідування. Він повинен наздогнати свою «жертву», навіть якщо для цього буде потрібно не спати до самого ранку та пішки пройти весь шлях до старої печери.

Печера? Так. Інстинктивно Рой повернув ліворуч і, мобілізувавши всю свою мужність, нетвердою ходою рушив через поля. Освітлю-

*Раптом попереду у світлі ліхтаря
замаячила таємнича постать.*

ючи собі шлях ліхтариком, він перестрибував через канави, долав широкі гранітні виступи (які на півночі Шотландії замінюють природну огорожу), поступово наближаючись до заповітного місця – заростей вересу, де нещодавно знайшов іржаву годинникову пружину. Хлопець пройшов ще метрів чотириста, як раптом попереду у світлі ліхтаря з'явилася таємнича постать. Вона перебувала на чима-

лій відстані від Роя, рухаючись приблизно з такою ж швидкістю, як і сам «детектив».

Вражений цією несподіванкою, Рой зібрав усі сили та чимдуж побіг за постаттю. І коли промінь ліхтаря на мить знову освітив утікача, Рой переконався, що відстань між ними скоротилася. Тому він кинувся ще швидше бігти вперед.

Тепер хлопець дерся вгору схилом того самого пагорба, де знайшов пружину. Тепер відстань між Роєм та незнайомцем ще більше скоротилася, тому час від часу камені, які вислизали з-під його ніг, пролітали небезпечно близько від голови Роя. Та це не лякало його, адже він був дуже близько до розгадки!

І тут Рой несподівано спіткнувся й упав, втративши таким чином кілька дорогоцінних хвилин. Коли він підвівся на ноги, таємнича постать зникла. Юний детектив щосили намагався надолужити проганий час, але марно. Він біг ще швидше, ніж раніше, і подолав ще приблизно півкілометра, доки остаточно не переконався, що прогавив незнайомця. Рой нічого не бачив і не чув. Нарешті він дістався до пагорба, біля підніжжя якого відкривався вхід до печери, проте нагородою за всі зусилля були лише порожнеча й тиша.

Утомлений і розчарований, Рой повернув назад та повільно пішов додому. Він уваж-

но дивився по сторонах, але марно. О пів на четверту хлопець нарешті дістався додому і знесилений упав на ліжко.

Наступного дня Рой прокинувся майже в обід. Батько і дядько захотіли дізнатися про результати його нічного чергування. Розповідь місіс Макінтайр про те, як Рой заснув саме тоді, коли прибули «ангели», уже досягла їхніх вух і стала причиною неприхованих жартів. Проте Рой повідомив, що дещо бачив і сподівається побачити ще більше.

Він нічого не пояснював, а жарти оточуючих тільки зміцнили його рішучість раз і назавжди покінчити із цими таємницями.

Рой надто втомився, щоб у найближчі два дні займатися подальшим розслідуванням, і завдяки цьому почув розповідь про чергові «ангельські» дії. Ця подія була схожа на ту, яка сталася перед його прибуттям до Лонгв'ю. Бідна старенька вдова, котра одного разу отримала від таємничого візитера хліб, печиво й кілька копчених оселедців, знову стала об'єктом благодійності.

Проте цього разу, крім таких же продуктів, вона виявила ще сто грамів какао.

Рой зайшов у гості до старенької. Вона надзвичайно тішилася подарункові та ні про що інше просто не могла говорити. Рой докладно розпитав її про какао і печиво. Вони

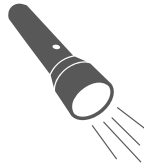
Какао і печиво могли стати важливим доказом!

могли стати важливим доказом! Потім він подався до дядька в крамницю і почав розпитувати його, чи не продавав він комусь ці товари. Останніми днями дядько справді продавав саме таке печиво й какао, але, на жаль, не міг згадати, кому саме, оскільки в крамниці завжди багато покупців. Отже, доказ, на який Рой покладав великі надії, не допоміг у розслідуванні.

І тепер хлопець вирішив нарешті припинити пошуки, але спочатку зробити ще одну, останню спробу. Колишні його зусилля не дали результатів, тому він вирішив обшукати печеру і зробити це самостійно.

З цієї хвилини Рой узявся за приготування, ретельно з'ясовуючи в місцевих жителів, якою була печера всередині, та особливо звертаючи увагу на кількість, довжину й розташування її бічних тунелів.

Зібравши достатньо інформації, Рой накреслив приблизний план печери та розробив систему ретельного дослідження її древніх тунелів і похмурих схованок.

РОЗДІЛ 8

КОРОВА, ЯКА ДОЇЛАСЯ САМА, ТА СВІТЛО ЗА ДВЕРИМА

Немов для заохочення Роя з'ясувати таємницю цієї історії того ранку, коли він запланував вирушити до печери, йому повідомили про черговий дивовижний випадок. Старий рибалка Сенді, якому таємничим чином були повернуті загублені жилет і весло, з'явився в крамниці відразу після нічного лову, аби розповісти, що бачив якусь постать біля входу в печеру. Він перебував надто далеко, аби розгледіти цю постать, але там хтось був, у цьому рибалка був абсолютно впевнений.

Окрім того, Рой дізнався, що старий Пітер Макдональд, повертаючись додому минулої ночі, знову чув підозрілі звуки в печері.

Більшість жителів села не повірила цим розповідям, оскільки вони добре пам'ятали, що минулого разу печеру безрезультатно обшукали, але Роя ці новини дуже зацікавили. Він відчув, що готовий вирушити в цю вирішальну експедицію, і ледве міг дочекатися її початку.

Щоправда, це було ризиковано. Якщо припустити, що таємничі події ніяк не пов'язані між собою, а в печері ховаються шпигуни або контрабандисти... Ця думка мало не змусила Роя повернути назад. Чи варто ризикувати? На мить хлопець відчув бажання відмовитися від своєї ідеї. Але потім згадав старовинну приказку: «Хто не ризикує, той не виграє», тому вирішив довести справу до кінця.

Рой збирався вирушити до печери відразу ж після сніданку, сподіваючись закінчити обшук до вечері, проте затримався через одну бабусю, яка увірвалася до крамниці з новою неймовірною історією.

– О, містере Уеллес, – почала вона з порога, – нічого подібного я в житті не бачила! І не побачу. Моя стара корова, сер, подоїла сама себе... Звичайно, сер, я не маю на увазі саме це, але все виглядає приблизно так. Ви знаєте, я останнім часом погано себе почувала. Часом ледве могла встати з ліжка, однак ніколи не забувала свою Ненсі і намагалася ре-

«Моя стара корова, сер, подоїла сама себе», – оголосила старенька.

гулярно її доїти. І ось, містере Уеллес, учора вранці я почувала себе зовсім погано – мені здавалося, що я взагалі не встану. Нарешті якось дійшла до дверей – і що ж побачила? Там стояли два повні глечики з молоком, а поруч лежала записка: «Сьогодні можете не турбуватися про Ненсі».

Жінка замовкла, перевівши дух, а потім квапливо продовжила:

– Але це ще не все, містере Уеллес. Сьогодні вранці сталося те ж саме. Це вище мого розуміння, сер, і сусіди нічого не бачили. Це, мабуть, ангели, сер, ангели!

– У вас збереглася записка, яку ви знайшли поруч із глечиками? – поцікавився Рой.

– Це, мабуть, найбільша помилка, якої я припустилася останнім часом. Я збиралася її зберегти, але потім кинула у вогонь разом з іншими непотрібними папірцями.

Рой хотів зайнятися цією останньою подією, але він уже був на шляху до таємничої печери, тому вирішив відкласти історію про корову Ненсі, яка «сама доїлася», на потім. Цей день не може стати безплідним, хлопець дотримуватиметься наміченого плану.

Вислухавши розповідь схвильованої бабусі, юний «детектив» залишив її обговорювати пригоду з іншими покупцями, а сам вирушив у дорогу.

Зусиллям волі вгамувавши страх, Рой ступив у печеру.

До четвертої години Рой дістався до входу в печеру і зупинився біля підніжжя напівзруйнованих сходин, заглядаючи в чорний отвір, до якого мав увійти.

Зусиллям волі вгамувавши страх, Рой ступив у печеру. Як ви самі розумієте, значно легше планувати, що ти залізеш у невідому і, можливо, заселену печеру, ніж зробити перший крок у темряву. І Рой теж відчув це.

Ноги його раптом ослабли, хоч лише кілька хвилин тому м'язи були міцними й напруженими.

Але бажання розгадати таємницю перемогло страх. Він прийшов сюди, щоб обстежити печеру, а не милуватися нею зовні, тому мусить іти.

Рой видерся сходами і зупинився біля входу, прислухаючись. Ані звуку, крім тихого плескоту хвиль, які набігали на кам'янистий берег. Він увімкнув ліхтарик, і яскравий промінь освітив простір печери. Хлопець не побачив нічого, крім кам'янистих стін та розвилини, яка починалася на деякій відстані від входу.

На якусь мить його охопило нестримне бажання повернутися й утекти звідси, але, стримавши себе, Рой ступив усередину і через кілька кроків опинився біля розвилини.

Дивлячись на карту, складену за описами селян, Рой після коротких роздумів повернув праворуч. Він ішов повільно, освітлюючи собі дорогу ліхтариком, тому без проблем міг досліджувати стіни, сподіваючись знайти сліди чиеїсь недавньої присутності. Мимохідь він тихенько наспівував, щоб не втрачати бадьорості духу.

Прохід став вищим і привів його в досить простору кімнату, яка закінчувалася глухим

кутом. Ретельно обстеживши її, Рой постався знищити свої сліди, а потім повернувся до іншого проходу, який минув по дорозі. Цей шлях теж вів у глухий кут, тому Рой повернувся до основної розвилини та пішов лівим тунелем.

Цей тунель був більш заплутаним – він ішов відразу в кількох напрямках, розгалужуючись на безліч ходів. Переважно карта Роя не збігалася тим, що він виявляв насправді, і хлопець уже неодноразово думав, чи не повернутися до виходу. Проте він твердо вирішив ретельно виконати намічену справу, якщо вже дістався до заповітної печери та вирішив оглянути всі закутки.

Рой майже закінчив і вже передчував приємну мить, коли мине нервова напруга і він знову опиниться на свіжому повітрі, радіючи сонячному світлу. Але зараз він дістався до місця, яке рибалки називали «зсувом». Воно і справді було схоже на зсув: тут проходить дуже відрізнялися розмірами від попередніх, на підлозі скрізь валялися великі й маленькі уламки граніту.

Рой водив ліхтариком у різні боки, уважно оглядаючи стіни.

Безперечно, ця частина проходу була не схожа на те, що він уже бачив. Одна частина стіни була досить рівною, чого не можна

Рой припав до найбільшої щілини в стіні і зазирнув усередину.

було сказати про інші. Вона була схожа на якусь плиту. Але... Рой придивився уважніше. Що це? Він спрямував промінь ліхтарика прямо перед собою. Це був шматок мотузки! Він підійшов, аби підняти його, однак виявив, що мотузка не рухається, – один її кінець стирчав прямо з-під стіни.

Він смикнув мотузку сильніше, щось клацнуло. А потім, на превеликий подив Роя, час-

тина стіни відсунулася – виявилось, що це невеликі дверцята, які приховували ще один, очевидно, таємний прохід. Двері були зроблені з важкого дуба та пофарбовані під колір скельної породи!

Хвилину чи дві Рой приходив до тями. Потім, переконавшись, що двері не можуть зачинитися за ним назавжди, спрямував промінь ліхтарика в темряву.

Цей тунель був значно нижчим за інші, у яких він уже побував. Час від часу Рой доторкався головою до стелі. Врешті-решт стеля стала такою низькою, що він ледь міг іти, не пригинаючись. Довжина тунелю здивувала хлопця, а чим далі він ішов, тим сильнішим було бажання повернутися й побігти назад.

Він вважав, що пройшов уже півкілометра і був готовий повернутися, але несподіваний віддалений звук змусив його зупинитися.

Рой закам'янів від страху. Однак звук не наближався, тому хлопець вирішив обережно рушити далі й дізнатися, звідки він долинає.

Щоб не видати своєї присутності, Рой вимкнув ліхтарик і навіпомацки рушив уперед у непроглядній темряві. Звуки ставали дедалі виразнішими, хоч усе ще долинали здаля.

Рой поспішав уперед, просуваючись так швидко, як тільки міг. Несподівано, знову повернувши за ріг, він виявив, що стоїть на-

*Вискочивши з-за столу, перелякані хлопці
кинулися до дверей.*

впроти зачинених старих дверей, через щілини й тріщини яких пробивалося яскраве світло!

Тремтячи всім тілом, але спонукуваний непереборною цікавістю, Рой безшумно підійшов до дверей, припав лицем до найбільшої щілини і зазирнув усередину.

РОЗДІЛ 9

ВЕЛИКА РОЗГАДКА

Рой ледь не задихнувся від того, що побачив. Відразу за дверима похмурий тунель перетворювався на простору кімнату. Посеред неї стояв старий дерев'яний стіл, а поруч – дві такі ж старі лави.

В одному кутку у відкритому вогнищі горів торф, а в іншому були складені підстилки й ковдри. На столі стояли стара газова лампа та миски з їжею, а на лавці, ласуючи всякими смакотами, сиділи – так-так! – Оскар і Брюс!

Рой ледве міг повірити своїм очам, адже там сиділи його приятелі!

В одну мить забувши, що перебуває в глибині печери, Рой вигукнув: «Привіт, Оскаре!» Сини лісника підскочили так, наче їх ударило електричним струмом, і кинулися до дверей у протилежному кінці підземної кімнати. Обом почулося лише глухе ревіння з підземної темряви, і жах скував їх.

Рой навалився всім тілом на старі двері, і вони відчинилися, на щастя, усередину. Він знову крикнув: «Усе гаразд, це я, Рой Уеллес! Ідіть сюди!»

Нарешті брати, бліді й перелякані, підійшли, здивовано дивлячись на свого друга.

– Як ти сюди потрапив? – запитали вони.

– А що ви тут робите? – вигукнув Рой.

Від хвилювання хлопці не могли промовити ні слова. Минув деякий час, перш ніж нерви всіх трьох заспокоїлися і вони змогли почати бесіду. Справі допомогла відновлена трапеза, до якої охоче приєднався і Рой.

Коли їжа нарешті зникла зі столу, усі троє підтягли лавки ближче до вогню і почалася приємна бесіда.

– Отже, ти нас усе-таки спіймав, – сміючись, сказав Оскар. – Я знав, що колись це станеться: тебе, схоже, заінтригувало не на жарт. Але я ніколи не думав, що ти знайдеш наше потаємне місце.

– Мені довелося неабияк попрацювати, – зізнався Рой. – Ви так ретельно замітали сліди! Я вже й справді почав думати, що це все – справа рук Боба Малкольма.

– Цікаво, що ти зловив нас саме сьогодні, – зауважив Брюс. – Потім тобі цього не вдалося б зробити, бо ми отримали листа від

батька, у якому він повідомляє, що повертається додому наступного тижня, а це, звичайно, означає кінець усім нашим таємницям.

– Невже я встиг так вчасно? – здивувався Рой. – Я дуже радий! Але скажіть: як ви знайшли це місце?

– Це було велике відкриття! – відповів Оскар. – Ми виявили цю печеру місяць тому і нікому нічого не сказали. Ми подумали, що зможемо весело провести час. В один прекрасний день ми бавилися серед пагорбів, коли Брюс раптом спіткнувся об щось. Це був короткий залізний прут, устромлений в землю.

Він був добре замаскований вересом. Брюс спробував його витягнути, але не зміг. Потім я допоміг йому, і нам довелося докласти чимало зусиль, перш ніж пласт землі піддався. Під ним був люк, укріплений на шарнірах, а далі відкрився отвір. Ми взяли свічки, залізли туди і врешті-решт опинилися тут. Ніхто, крім нас, не знає про цей вхід до печери серед пагорбів, бо він добре замаскований.

– А як щодо іншого входу, який виявив я? – поцікавився Рой.

– Про нього тим більше ніхто не знає. Ми відчинили ці двері, що ведуть із кімнати, та пройшли тунелем. Довелося добре попотіти,

Одна за одною всі «таємниці» були розкриті.

аби відчинити двері, що ведуть до великої печери, і ми трішки пошкодили їх. Я закріпив двері, як міг, та протягнув мотузку, щоб їх було легше відчинити з другого боку. Напевно, саме ці звуки й налякали старого Пітера Макдональда. Я був вражений, коли дізнався, що удари молота можуть розноситися так да-

леко підземними коридорами; правда, у старого Пітера чудовий слух.

– А ви часто користувалися головним входом? – запитав Рой.

– Не так часто – це надто довгий шлях. Ми були тут учора ввечері. До річч, незабаром після відкриття цього місця ми бачили, як ти стояв на камені й дивився на нас. Ми, звичайно, втекли! А подумай, чого нам коштувало зберігати безтурботний вигляд, коли ти майже відразу ж після цього з'явився в нашому домі! Пам'ятаєш, ми тоді кидали камінням у пляшку?

– Але тепер, – нетерпляче перебив його Рой, – я хотів би дізнатися: це ви стояли за всіма «чудесами», які відбулися в селі за останній час?

– Гарне запитаннячко, чи не так? – розсміявся Оскар. – Ну що, Брюсе, я думаю, краще розповісти йому все. Згоден?

Брюс кивнув.

– Оскільки ти застукав нас на місці «злочину», – почав Оскар, – я вважаю, що нам слід зізнатися. Так, це все – наша робота. І ми були дуже задоволені, коли зрозуміли, що ти підозрюєш Боба, оскільки це означало, що почнеш стежити за ним і ще довго не впіймаєш нас.

– Скажіть мені, – попросив Рой, – що ви зробили з човном, якого всі вважали кра-

деним? Яким чином кінь опинився в стійлі, а вдова отримала продукти? Звідки взялися рятувальний жилет і весло старого Сенді? А ще, будь ласка, розкажіть про вечерю Пітера Макдональда, торф місіс Маккей, човен старого Коркі, крісло Джиммі, вікно пастора Мак-Грегора, церковний дзвін, складаний ніжик мого дядька, стіл місіс Макінтайр. Ах так, ще й про годинник, корову й усі інші події – розкажіть мені про все!

– Ти хочеш протримати нас тут до півночі? – зітхнув Оскар. – Усе було дуже просто. Ти ж знаєш, нас ніхто не підозрював, навіть ти сам. Оскільки тато і мама поїхали, усі думали, що ми будемо раніше лягати спати, замикати двері на засув – зі страху перед «привидами». Де вже там! Іноді ми спали вдома, іноді ночували тут – сам бачиш ковдри. Пам'ятаєш, що я тобі відповів, коли ти запитав, як ми спимо?

– Так, тепер пригадую, ти відповів: «Ми спимо як убиті».

– Я намагаюся ніколи не обманювати. Часом ми вночі справді спали, але переважно відпочивали в інший час. А коли пересвідчувалися в тому, що все село вже заснуло, бралися до роботи.

Добрий Бог допоміг нам виявити величезну кількість утрачених речей, хоч нам

довелося витратити на пошуки не одну годину.

Човен, якого всі вважали вкраденим, напевно, просто змило під час шторму. Ми знайшли його, коли йшли узбережжям. Хвилі кинули його на скелю, і в днищі утворилася дірка. Ми витягнули його на берег і залатали дірку, а потім стягнули у воду й уночі доправили до місця.

А що стосується коня, ми зустріли його, гуляючи в горах. Повернути його назад у стійло було зовсім неважко, ось тільки іржав він голосно, і ми думали, що нас уже точно впіймають. Жилет і весло ми знайшли недалеко від мису, коли ходили ловити рибу. Було весело засовувати весло у вікно старого Сенді, але я й гадки не мав, що воно упреться йому прямо в груди!

А тепер про торф місіс Маккей. Певна річ, це ми вночі перенесли паливо до її дому – ніколи б не подумали, що вона це помітить. А тут ще з'явився ти і хотів, щоб ми разом зайнялися пошуками! Як ми сміялися!

– А як щодо просмоленого човна? – запитав збентежений Рой.

– Це була моя ідея, – промовив Брюс. – Я бачив, як ви зі старим Коркі взяли за діло та як погано йому стало. Я сказав про це Оскару. Удвох ми швидко закінчили ро-

боту. Тепер про годинник. Це я його взяв. Ми принесли його сюди й відремонтували. Пружина загубилася, але ми витягли іншу зі старого зламаного годинника, що валявся в нас удома.

– Ви загубили стару годинникову пружину? – перепитав Рой.

– Так, а що?

– Ось вона, – і юний «детектив» урочисто витягнув свою знахідку з кишені. – Я знайшов її на пагорбі, недалеко від вашого таємного входу. Якби я тільки краще дивився під ноги!

– Якби! – розсміявся Брюс. – Отже, на черзі вікно пастора Мак-Грегора.

– О так, поясніть мені це, – підтримав його Рой. – Звідки, скажіть, будь ласка, ви могли дізнатися, що вікно розбилося?

– Оскар випадково проходив повз будинок священика – саме тоді, коли впало дерево. Він побачив, що гілка розбила вікно, і згадав, що в нас у майстерні є кусок скла потрібного розміру; вони ж усі стандартні, ти знаєш. Тут нам і спало на думку його вставити. Це було неважко. А ось що стосується дзвону, нам довелося як слід попрацювати. Ми удвох піднялися на дзвонову балку та з допомогою ліхтарика добре оглянули дзвін. Ми побачили, що мотузка для дзвону якимось чином

заплуталася, і коли ми її звільнили, дзвін за-
дзвонив. Звичайно, ми не могли відмовити
собі в задоволенні кілька разів посмикати за
мотузку, просто так, з радощів.

– Я чув, як ви дзвонили, – зауважив Рой. –
Розбудили мене серед ночі, як і всіх інших.
Саме тоді я помітив ваші сліди.

– Справді? – здивувався Оскар.

– Так, – підтвердив Рой, – але я не зміг
далеко піти по слідах. Вони загубилися у ве-
личезній калюжі.

– Ха-ха! – засміявся Брюс. – Ми якраз і
стали в цю калюжу, щоб знищити сліди. А
тепер розповімо тобі про крісло Джиммі. Це
була робота Оскара. Він непоганий столяр.
Пам'ятаєш, я сказав тобі, що батько Боба
Малкольма – тесля? Так воно і є. Я тобі пові-
домив це, щоб збити зі сліду. А Боб власно-
руч і цвяха не заб'є.

– Не знаю вже, який я там столяр, – втру-
тився Оскар, – але, можливо, я непогано
впорався із цією роботою. Хоч, звичайно,
найкраще мені вдалося впоратися зі сто-
лом місіс Макінтайр. Це було справді чудово,
особливо коли ти за нами погнався. Як же
ми були раді, коли над нами зачинився люк
потайного ходу!

– Але чому ви не завершили роботу в пер-
шу ніч? – здивувався Рой.

*Допомагаючи іншим, як це робив Ісус,
ми здобуємо щастя.*

– Шурупів було мало, – відповів Оскар.

– Так я і думав! – задоволено вигукнув
Рой. – Наступним важливим пунктом була, як
я розумію, корова?

– Нічого особливого, ми просто пішли й
подоїли її для бідної літньої жінки, тільки
доводилося стежити, щоб поблизу нікого
не було.

– Ви справді непогано провели час, – під-
сумував Рой, коли всі «таємниці» були розкри-
ті. – Але скажіть, як вам це спало на думку?

– Я чекав, коли ти про це запитаєш, – ска-
зав Оскар. – Було кілька причин. Ми хотіли
якось використати наше таємне сховище і

щоб усе, по можливості, було романтично. Крім того, намагалися якнайефективніше використати час нашої повної свободи, доки не було тата й мами. Ми обговорили все та розробили план: допомагати хворим і бідним людям, які живуть у нашому селі, допомагати всім, чим тільки зможемо. Ми подумали, що було б непогано внести трохи світла в життя деяких літніх людей до того, як вони нас залишать.

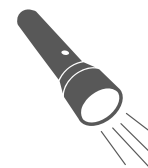
– Так, – підтвердив Брюс. – Ми вирішили, що було б добре застосувати на практиці те, що заповідав Ісус: нагодувати голодного, допомогти бідному, утішити засмученого. Ми думали над Його прекрасними словами, записаними в 40-му вірші 25-го розділу Євангелія від Матвія: «Запевняю вас: те, що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені». Але нам не хотілося, щоб нас обсипали подяками. Сам знаєш, вислуховувати таке нелегко.

– Це так, – задумливо промовив Рой. – Але я переконаний, що подяки вам не уникнути, якщо жителі села дізнаються, що саме ви стояли за всіма цими добрими справами. Більшість із них вважає, що це робили ангели.

– От уже й ангели! – розсміявся Оскар. – А щодо подяки не варто турбуватися. Ми і без того дуже задоволені, що наш план допо-

моги нужденним приніс їм стільки щастя. Я думаю, що тепер, коли повертаються батьки, у нас не буде можливості продовжувати в тому ж дусі, принаймні не в такий чудовий спосіб. Але в будь-якому разі ці два тижні були найщасливішими в нашому житті.

Троє юнаків продовжували розмовляти, аж доки вогонь багаття не згас та не почала коптити лампа; вони знову і знову згадували свої нещодавні пригоди. Двоє з них були щасливі від того, що їхні зусилля втішити ближніх й освітити життя самотніх людей увінчалися успіхом, а третій радів, що все-таки розгадав таємницю старої печери.

Зміст

Передмова	3
Розділ 1. Шпигуни чи контрабандисти?	5
Розділ 2. «Детектив» на ім'я Рой	15
Розділ 3. Загублене весло й несподівана вечеря	22
Розділ 4. Зниклий торф та загадка старого човна	32
Розділ 5. Таємнича пригода в домі священика	43
Розділ 6. Підставка для книг і складаний ножик	52
Розділ 7. Нічна погоня і даремний доказ	62
Розділ 8. Корова, яка доїлася сама, та світло за дверима	69
Розділ 9. Велика розгадка	80

Читайте книги видавництва «Джерело життя»

«КРОК ЗА КРОКОМ ДО ХРИСТА»

(Джеррі Д. Томас) –

це адаптована для дітей книга Еллен Уайт «Дорога до Христа». Її можна читати всією сім'єю, тому що в ній багато цікавих завдань і запитань.

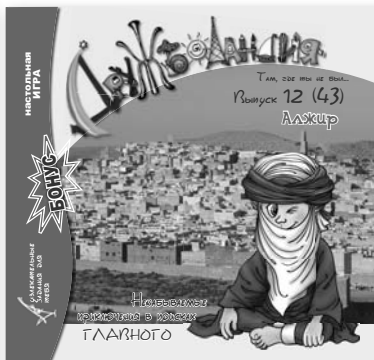
«ІСТОРІЇ ПРО СПРАВЖНІХ ГЕРОІВ»

(укладач Лорі Пекхем) –

перша з чотирьох книг нової серії для підлітків і молоді (але, повірте, вони будуть цікаві і дорослим!). У книзі розповідається про те, як віра в Бога допомагала юним героям долати труднощі в екстремальних ситуаціях.

Читайте газету «Скарбничка» та журнал «Дружболандія» і передплачуйте їх через громади та конференції

Серія розмальовок (автор – Наталія Горошанська):
«Християнська абетка», «Хто живе у лісі?»,
«Хто живе у морі?», «Хто живе поруч з нами?»

**Дивіться програми телеканала «Надія»
у кабельних мережах України, а також у мережі Інтернет**

Параметри
налаштування супутникового
телеканала «Надія»:
Канал: Nadiya TV
Супутник: ASTRA-4A, 5 ° сх.д.
Частота прийому: 12.284 МГц
Поляризація: V, FEC
Швидкість потоку: 27.500 Мбіт / с

24 години на добу
7 днів на тиждень на сайті:
www.hope.ua

Артур Максвелл
Таємниця старої печери

Директор видавництва **В. Джулай**, головний редактор **Л. Качмар**,
переклад **Н. Качмар**, коректори: **Ю. Вальчук**, **І. Джердж**,
комп'ютерна верстка **В. Кузьменко**, відповідальна за друк **Т. Грицюк**
Бумага офсетна. Офсетний друк. Підписано до друку 16.02.2016 р.
Гарнітура UkrainianPragmatica 12pt. Наклад 5000 прим.

Видавництво «Джерело життя» 04107, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А,
тел. (044) 425-6906, факс 467-5064, E-mail: dzherelo@ukr.net, www.adventist.org.ua

A. Maxwell. The Secret of the Cave